

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Marek Biernacki
Wpłynęło dn. 28.06.15
nr 1045 podpis

wpłynęło dn. 26.06.15.
nr 2605 podpis

Warszawa, 26.06. 2015 r.

KSS – 4813-2(2)/15

Pan Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku

W nawiązaniu do pisma z dnia 29 maja 2015 r. (BPS/043-75-3236/15) przedstawiam, z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, następujące stanowisko dotyczące oświadczenia w sprawie funkcjonowania służb specjalnych, złożonego przez Senatora RP Pana Macieja Klimę podczas 75. posiedzenia Senatu RP w dniu 21 maja 2015 r.

Odnosząc się do pierwszego pytania zawartego we wspomnianym oświadczeniu pragnę poinformować, że Prezes Rady Ministrów posiada wiedzę na temat procedur wewnętrznych obowiązujących w służbach specjalnych w zakresie wystarczającym do sprawowania nadzoru nad tymi służbami. W tym celu korzysta przede wszystkim z instrumentów prawnych określonych w ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, zwanej dalej „ustawą o ABW i AW”, której przepisy zawarte w rozdziale 2. odnoszą się do działalności wszystkich służb specjalnych w rozumieniu art. 11 tej ustawy. W ramach tej ustawy Prezes Rady Ministrów może żądać informacji i opinii od szefów służb specjalnych odnoszących się do działalności tych służb — w celu koordynacji działań w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa i obronności państwa (art. 13 ust. 1), jak również może żądać od szefów tych służb informacji związanych z planowaniem i wykonywaniem powierzonych zadań — w celu zapewnienia wymaganego współdziałania służb specjalnych (art. 13 ust. 6). Należy jednak mieć na uwadze, że zakres żądanych od szefów służb specjalnych informacji nie może obejmować niektórych informacji, co do których ustawy regulujące działalność służb specjalnych nakładają szczególne i daleko idące ograniczenia podmiotowe i przedmiotowe co do ich udostępnienia; obejmuje to m.in. informacje o szczegółowych formach i zasadach przeprowadzania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz o stosowanych w związku z ich prowadzeniem środkach i metodach, jak również informacje o osobach udzielających pomocy służbom specjalnym przy realizacji ich zadań (por. przykładowo art. 39 ust. 3 ustawy o ABW i AW).

Od wspomnianych powyżej uprawnień nadzorczych Prezesa Rady Ministrów należy oddzielić uprawnienia odnośnie do „kontroli prawidłowości działań operacyjno-rozpoznawczych co do treści i sposobu pozyskiwania informacji”. Należy podkreślić, że Prezes Rady Ministrów ani minister koordynujący działalność służb specjalnych nie mają uprawnień kontrolnych w tym obszarze spraw, ponieważ nie mają dostępu do materiałów

czynności operacyjno-rozpoznawczych. Takie uprawnienia posiadają właściwe sądy (w zakresie uprawnienia do zarządzania albo przedłużania kontroli operacyjnej, wyrażania zgody na wykorzystanie w postępowaniu karnym określonych dowodów uzyskanych w trakcie kontroli operacyjnej lub zarządzania zniszczenia albo zachowania określonych materiałów z kontroli operacyjnej – por. przykładowo art. 27 ustawy o ABW i AW), a także Prokurator Generalny (w zakresie wyrażania zgody na przeprowadzenie określonych czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowania decyzji procesowych co do wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów uzyskanych w trakcie określonych czynności operacyjno-rozpoznawczych, a także bieżącego nadzoru nad prawidłowością prowadzonych czynności operacyjno-rozpoznawczych – por. przykładowo art. 27, 29 i 30 ustawy o ABW i AW, a także art. 3 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze).

Odpowiadając na drugie pytanie należy przede wszystkim zauważyć, że działające przy Radzie Ministrów Kolegium do Spraw Służb Specjalnych jest organem opiniodawczo-doradczym w sprawach programowania, nadzorowania i koordynowania działalności Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz podejmowanych dla ochrony bezpieczeństwa państwa działań Policji, Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, Służby Więziennej, Biura Ochrony Rządu, Służby Celnej, urzędów skarbowych, izb skarbowych, organów kontroli skarbowej, organów informacji finansowej oraz służb rozpoznania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (art. 11 ustawy o ABW i AW). Wobec powyższego Kolegium nie podejmuje rozstrzygnięć o charakterze decyzji, tylko formułuje oceny lub wyraża opinie w sprawach określonych w art. 12 ust. 1 ustawy o ABW i AW. Pragnę zapewnić, że rozstrzygnięcia Kolegium do Spraw Służb Specjalnych, w tym decyzje Przewodniczącego Kolegium, podlegają stałemu monitorowaniu i ocenie realizacji w ramach określonej w tym celu procedury wewnętrznej stosowanej przez komórkę organizacyjną Kancelarii Prezesa Rady Ministrów obsługującą działalność Kolegium. Przyjęty w tych sprawach tryb postępowania wynika z postanowień § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowego trybu i zasad funkcjonowania Kolegium do Spraw Służb Specjalnych oraz zakresu czynności sekretarza tego Kolegium (Dz. U. Nr 103, poz. 929).

Odnosząc się do trzeciego pytania pragnę poinformować, że projektowana ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (projekt wniesiony do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej jako druk nr 2295) przewiduje zniesienie Kolegium do Spraw Służb Specjalnych wraz z wejściem w życie tej ustawy, które to zdarzenie zostało określone na pierwszy dzień miesiąca następującego po miesiącu, w którym upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia (art. 247 projektu). Poszerzone omówienie przyczyn, celu, zakresu i skutków projektowanych zmian znajduje się na str. 1-5 uzasadnienia projektu zawartego w druku sejmowym nr 2295.

z poważaniem
Marek Biernacki